

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 8.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Marškova 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

V demokraciji je rešitev.

Prejšnji in sedanjí predsednik čehoslovaške države, gospoda dr. Masaryk in dr. Beneš, sta velika propovednika demokracije (ljudovlade) in demokratične ureditve držav. Njun nauk je ta-le: ljudstvo naj odloča v politiki, gospodarstvu in prosveti samo o svoji usodi. Ljudstvo imej pri ureditvi države in vseh javnih zadev prvo in glavno besedo. Tako bodo posamezne države najboljše urejene v notranjosti, tako bo pa tudi z besedo in naporom pravih ljudskih zastopnikov najboljše zavarovan mir med narodi.

Žal, da je propoved Masaryk-Beneševa ostala v precejšnjem številu evropskih držav glas vpijočega v puščavi. Rdeči diktaturi proletariata (prav za prav nekaterih maloštevilnih neproletarcev-voditeljev) v Rusiji je sledila diktatura črno-srajčnega fašizma v Italiji in rjava diktatura narodnega socializma v Nemčiji. Več primerov nam ni treba navesti, ker omenjeni dovolj jasno dokazujejo, kakšna sreča cveti ljudstvu, posameznikom in celim stanovom in slojem pod avtokratičnimi (samovlastnimi) režimi. Kako pa se takšni režimi trudijo za ohranitev miru na svetu, dokazuje sedanja vojna v severo-vzhodni Afriki.

V tem času je vsem propovednikom in braniteljem demokratične ideje v veliko zadoščenje in hkrati v potrdilo in bodrilo sodba predsednika Zedinjenih držav Sev. Amerike g. Roosevelta, ki jo je izjavil na seji ameriškega kongresa (poslanske zbornice in senata) in ki jo je sporočil vsemu kulturnemu svetu, posebej pa evropskim državam. Njegov poziv se glasi: Nazaj k demokraciji v tistih državah, kjer so zavladale diktature! Izpopolnitev demokratične ureditve v državah, ki imajo to obliko vladavine! Demokracija imej prvo besedo v odnošajih naroda do naroda, države do države!

Narodi, tako je poudaril g. Roosevelt, niso prežeti napadalnega duha, toda nimajo prilike, da bi izrazili svojo voljo, nimajo možnosti, da bi si izbrali demokratičen režim, marveč so prisiljeni, da slepo sledijo vsemu, kar jim ukažejo oni, ki imajo nad njimi avtokratično oblast. Nevarnost za mir, ki svetu preti od takih vlad, je g. Roosevelt tako označil: Vlade teh narodov so v svoji slepi nestrpnosti prišle tako daleč, da verujejo v neki zakon meča in pesti ter da širijo fantastične pojme o nekem svojem namišljenem poslanstvu nad drugimi narodi. Priznam, da te moje besede, ki jih tukaj dobro premišljeno izgovarjam, ne bodo popularne med narodi, ki se zavedajo, da govorim o njih. Toda te moje besede in ta moja čuvstva bodo

naletela na simpatije in razumevanje pri vseh narodih, ki resnično in iskreno žele miru.

L. 1933 sem izjavil, da je do 90 odstotkov narodov zadovoljnih z mejami svojih držav in da so vsikdar pripravljeni še bolj zmanjšati svoje oborožene sile, ako bi na to pristali tudi drugi narodi. To je tudi še danes sveta resnica. Mir sveta in dobro voljo med narodi ovira samo 10 do 15 odstotkov vsega prebivalstva sveta, kar je tudi glavni razlog, zaradi katerega so do sedaj propadle vse akcije za razorožitev. Nastopilo je baš nasprotno, v veliki meri se danes oborožujejo vsi narodi na vodi, na kopnem in v zraku. To je tudi vzrok, da naporji za omejitev oboroževanja na morju

vsa ta leta niso dovedli do nikakega večjega uspeha.

Predsednik velike demokratične države v Ameriki je spregovoril svetu obrambne besede za demokracijo in obsodilne za diktaturo ter se tako dvignil do višine zastopnika svetovne demokracije, ki hoče svetu ohraniti veliko dobroto miru. Fašizem je nasilje na znotraj in prenos nasilnih metod v zunanjo politiko. To pa je zanikanje načel in metod Zveze narodov, ki se trudi ohraniti človeštvu mir. Iz demokratičnih načel nekdanjega severoameriškega predsednika W. Wilsona je ta Zveza vznikla, besede sedanjega predsednika pa učinkujejo na njo spodbujevalno in bodrilno. Čim prej pride obračun s fašističnimi in drugovrstnimi diktaturami, čim prej dobi povsod na svetu žezlo v roke demokracija, tem boljše za narode in države.

IZ RAZNIH DRŽAV

V NASI DRŽAVI.

Skupščina in banovinski sveti. Merodajni krogi napovedujejo, da bode sklicana skupščina dne 20. t. m. Izročila bo proračun finančnemu odboru in se lotila razprave o trgovskem in združnem zakonu, če bosta odbora, ki ta zakon pregledujeta, med tem s svojim delom gotova. O proračunu bodo razpravljali v skrajšanem roku. Prve dni tekočega tedna so zborovali skupščinski odbori za novi trgovski in združni zakon ter za prošnje in pritožbe. — Začetkom meseca februarja bodo sklicani banovinski sveti, da odobrijo banovinske proračune.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Najnovejša pobratimija med Francijo in Anglijo. Po poročilih iz pariškega časopisa sta Anglija in Francija že izdelali načrt o medsebojni vojaški pomoči, ki določa med drugim:

1. Obrambo angleške posesti na Sredozemskem morju v primeru potrebe s pomočjo vsega pomorskega in zračnega brodograja Francije.

2. Anglija se obvezuje, da priskoči v primeru potrebe Franciji na pomoč z vsemi svojimi motoriziranimi oddelki ter z vso svojo oboroženo silo na morju in v zraku v primeru, če bi bilo v nevarnosti obmejno ozemlje Francije.

3. Najtesnejše sodelovanje Anglije v obrambi severne Francije.

4. Francija se obvezuje, da bo že sedaj poslala svoje glavne pomorske sile pred Gibraltar, da bi mogle v primeru spopada z Italijo takoj stopiti v akcijo.

Petrolejska sankcija in Angleži. Angleška vlada bo imela prihodnje dni sejo, na kateri bo razpravljala o mednarodnem položaju in o vprašanju petrolejske prepovedi glede Italije. Kakor trdijo poučeni krogi, angleška vlada v vprašanju poostrejitve sankcij proti Italijanom in uvedbe petrolejske prepovedi ne bo prednjačila. Počakala bo, da bodo te predloge stavile druge države. Nato šele bo zavzela napram tem vprašanjem svoje stališče. Ministrski predsednik angleške vlade Baldwin je sprejel ameriškega državnega podtajnika Philipsa in imel z njim daljši sestanek, ki ga spravlja v dobro poučenih krogih v zvezo z vprašanjem petrolejske sankcije.

Zvezo so sklenile azijske države Turčija, Irak, Perzija in Afganistan.

Francija posoja boljševikom denar. 800 milijonov frankov (2 in pol milijarde dinarjev) bodo posodili Francozi Rusiji. — Gradbeni načrt francoskega letalskega ministrstva predvideva 2 in pol milijarde za modernizacijo francoskega letalskega brodograja.

Volitve v Španiji se bodo vršile dne 16. februarja t. l., parlament pa se bo sestal dne 16. marca t. l.

Afriška ljudstva se prebuja. Vojna v Abesiniji je naletela na velik odmev med afriškimi domačini. Arabska in zamorska plemena postajajo samozavestnejša, ter so se začela upirati nadoblasti belih držav. V francoskem Maroku je prišlo že do spopadov med francoskimi posadkami in domačini.

Krajevne odbore IRZ

opozarjamo, da občinski uradi popravljajo brskanja imen t. l. valilna imena.

te ter predlagajte občinskemu uradu iz-
pise in vpise!

Zakon o volilnih imenikih par. 5 pravi:
»Občinski uradi morajo izvršiti uradoma
vsako leto od dne 1. do vštete dne 31.
januarja popravke teh imenikov, pri tem
vpišejo vanje s svojim sklepom vse ose-

be, ki imajo volilno pravico, a niso dotlej
vpisane ter izpuste na isti način one, ki
so izgubili to pravico. Občinski urad vpi-
suje vojaške, ki so odslužili svoj rok, ura-
doma v volilni imenik po odslužitvi roka.
Istotako vpiše vojaške, ki v tem letu
odslužijo svoj rok.«

Za zvezo s katoliško cerkvijo. Kakor se
poroča iz New Yorka, je 29 visokih dostoj-
anstvenikov protestantovske škofovske
cerkve storilo prve korake za prestop v ka-
tolicizem. Izdali so poslanico, ki v njej po-
udarjajo, da je protestantizem v Zedinjen-
ih državah pretrpel brodolom v kultur-
nem, moralnem in verskem oziru. Ako se
veroizpovedi delijo in drobijo v razne sku-
pine, s tem ne ojačajo, marveč oslabijo ob-
rambo krščanstva. Rim more in mora biti
središče edinosti in odpora. Ta poslanica,
ki so jo objavili časniki, je vzbudila ogrom-
no zanimanje v javnosti. Protestantški
škof Konrad v Bostonu se tej poslanici
pridružuje z izjavo: »Težnji po zedinjenju
želim popolnega uspeha; zedinjenje je
namreč edino učinkovito sredstvo v borbi
zoper komunizem in brezboštvo, ki se ved-
no bolj širi in napreduje.«

Katoličani v Palestini. Stanje katoliča-
nov v sveti deželi se slabša od leta do leta,
čim bolj napreduje priseljevanje Judov v
Palestino. Položaj postaja tem bolj kritič-
en, ker sedanja uprava Palestine, ki je
od angleško nadoblastjo, katoličanom ni-
kakor ni naklonjena. Katoličani zahtevajo
od vrhovne vlade, naj jim spričo rastočega
židovskega naseljevanja zasigura stare
pravice vsem kristjanom svetih krajev.
Vlada doslej v tem oziru ni nič storila. Ka-

toliška manjšina v Palestini izgubiva ved-
no več svojih pravic, mandatna oblast pa
ji kljub opetovanim obljubam noče priti
na pomoč. Zato se v vesoljnem katolicizmu
vedno bolj uveljavlja zahteva, naj sveti
kraj Palestine dobijo ne samo jamstvo
Anglije, marveč se tudi postavijo pod za-
ščito Zveze narodov v Ženevi.

Škatlja cigar abesinskemu cesarju. Abe-
sinski cesar Haile Selassie je prejel od
Hrvatov v Chicagu v Zedinjenih državah
Sev. Amerike škatljo cigar kot božično da-
rilo. Ozadje tega darila tvori italijansko-
abesinska vojna, odnosno neki hrvatski
vojak, ki se je boril v vrstah italijanskih
vojakov. To je Klemen Sergotič, doma z
Reke. Prišel je v abesinsko vojno ujetni-
štvo ter bil poslan v glavno mesto Adis
Abbebo. Dobil je delo v cesarski garaži.
Ko so hrvatski delavci v tovarni za cigare
v Chicagu zvedeli iz časopisja za to, so
začeli nabirati denar Sergotiču v podporo.
Nabrali so precejšnjo vsoto dolarjev ter
jih poslali v Adis Abbebo. Pa tudi na ce-
sarja niso pozabili, marveč so mu poslali
kot darilo za krščanski Božič škatljo ci-
gar v znak priznanja in spoštovanja.

Stopree. Kakor vsako leto bomo obhajali tudi
letos patroničij ali god našega farnega patrona
sv. Antona Pušč. dne 17. in 19. januarja s slo-
vesnim ranim in poznim svetim opravilom. Vsi
častilci sv. Antona, ki imate veliko zaupanje do
njega, pridite in odkrijte mu svoje težnje in on
vas bo ulišal in vam bo izprosil božjega blago-
slova.

Legitimacija.

Kdo si?

Dandanes se je treba tolikokrat legiti-
mirati, da smo se že vsi navadili na to
tujo in nerodno besedo. Zdaj pa zdaj nas
kdo vpraša, kdo si? Na tem mestu pa ne
vprašamo ne po vašem imenu in kraju,
ampak po vašem mišljenju. Mi danes sli-
šimo vaš odgovor na to naše vprašanje:
Jaz sem katoliški Slovenec!

Imaš legitimacijo?

To vprašanje sledi takoj prvemu. Tre-
ba se je z gotovo legitimacijo izkazati, da
si res katoliški Slovenec. To bi morda
lahko napravil z domovnico in katoliškim
krstnim listom. To lahko marsikdo nap-
ravi, a kljub temu nima pravice, da bi
rekel o sebi, da je katoliški Slovenec. Ka-
toliški Slovenec se legitimira s katoliškim
časopisom, ki ga ima zase in za svojo
družino.

V letu 1936

naj velja za vse katoliške slovenske hiše
kot legitimacija to, da so naročene na
»Slovenskega gospodarja«, ki je v tem
letu stopil v svojo 70. leto. Mnogo novih
naročnikov, ki se spominjajo našega lista
iz prejšnjih let, je zopet pristopilo v krog

naročnikov in nam pišejo, da kljub vsem
težavam smatrajo za svojo katoliško in
narodno dolžnost, da so letos med naroč-
niki.

Tudi bomo letos zapisali vse letošnje celo-
letne naročnike in jih obdržali za stalno v
seznamu.

Vsaki pet let se bode v bodoče vršila
kontrola, kdo je ostal zvest. Tudi bomo
ob koncu letošnjega leta doposlali vsem
posebno hišno podobo, kjer bodo imeli po-
trjeno, da so bili v tem jubilejnem letu
naročniki »Slovenskega gospodarja«. Po-
doba bo v ponos vsaki krščanski sloven-
ski hiši. Zato prosimo vse, da ostanejo
zvesti, zato vabimo vse, ki niso še naroč-
niki, da se pridružijo, zato ste prejeli tu-
di še enkrat položnice, da ste jih dali so-
sedu ali znancu, ponovno pogledajte, če je
res naročil!

Brez razlike, kje ste, kaj ste, vsi imejte v
tem letu legitimacijo: »Slovenskega gos-
podarja«!

Samo ta mesec je še čas!

Opozarjamo vse, da bomo dali v seznam
zavarovanih naročnikov samo tiste, ki bo-

do imeli tekom meseca januarja 1936 pla-
čano vso naročnino za leto 1936, zato tu-
di v bodoče ne bomo mogli delati nobene
izjeme. Lansko leto jih je precejšnje šte-
vilo na to določbo pozabilo in kljub na-
šemu prizadevanju ni bilo mogoče doseči
izplačila zavarovalnine! Zato sedaj naprej
vse opozarjamo, da bo tudi v tem letu ta-
ko postopanje.

Celoletna naročnina znaša Din 32.—,
polletna Din 16.—, četrletna Din 9.—,
Naroča se na naslov:

Uprava »Slov. gospodarja«,
Maribor.

Osebnosti.

Ljubljanski škof dr. Gregor. Rožman,,
ki se je mudil štiri mesece na misijonih
med Slovenci po Združenih državah Se-
verne Amerike, se je vrnil 12. januarja v
Ljubljano.

70letnico je slavil v Ptuj v minorit-
skem samostanu g. pater Bernardin Ša-
lamun. Jubilant je bil dolga leta kaplan
pri Sv. Trojici v Halozah. K jubileju naše
častitke!

Petdesetletnico je obhajal v Ormožu
daleč znani ter obče čislani in priljubljeni
kirurg ormoške bolnice križniškega reda
g. dr. Ant. Horvat. Naše prav iskrene če-
stitke!

Duhovniške vesti. Za škofijskega vodi-
telja Družbe treznosti je vsled obolevnosti
g. Alojzija Sunčiča imenovan g. dr. Josip
Meško, kaplan pri Sv. Magdalen v Mari-
boru. — Postavljena sta bila gg. frančiš-
kan p. Ladislav Pintar za župnika-vikar-
ja pri Sv. Trojici v Slov. gor., in Alojzij
Pavlič, vpokojeni profesor veronauka in
provizor v Jurklostru, za soprovizorja
župnije Sv. Lenart nad Laškim. — Na-
stavljen je bil frančiškan p. Henrik Da-
miš za kaplana v Brežicah.

Pogreb Franca Lipeja v sredo 8. ja-
nuarja v Brežicah je bil javno spričevanje
o tem, kako ljudstvo spoštuje in ceni mo-
že, ki se nesebično trudi za njegov blagor.
Ob ogromni udeležbi meščanstva in
okoliškega ljudstva je mestni župnik g.
Klasine ob 10. uri predpoldne blagoslovil
truplo pokojnega ter poudaril njegove za-
sluge za cerkev in župnijo. G. rajhenbur-
ški župnik konz. svetnik Tratnik je pouda-
ril v svojih lepih besedah silno izgubo, ki
je zadela s smrtjo g. Lipeja njegov dom,
mesto Brežice in ves okraj. Od rajnega se
je poleg mestnega župana dr. Drnovška
poslovil njegov bizeljski rojak g. Janežič
in na občinski meji g. sreski načelnik Po-
klukar, ki je zlasti osvetlil veliko narodno
delo pokojnikovo. Truplo je bilo nato pre-
peljano v žalec ter v župni cerkvi položeno
na mrtvaški oder. Ob 4. uri popoldne je
g. konz. svetnik Veternik ob številni asi-
stenci blagoslovil truplo rajnega. Za krsto
so stopali najprej sorodniki, med njimi
bivši mariborski župan dr. Lipold, svak
pokojnega, zet rajnega Lipeja g. dr. Beglez
z gospo Zlato. Takoj za sorodniki je šel v
žalnem sprevodu g. ban dr. Natlačen. Iz
Maribora so se udeležili pogreba g. župan
dr. Juvan, notar dr. Bartol, profesor dr.
Hohnjec in dr. Leskovar, ki se je ob odpr-